

A Hargita Megyei Művészeti Népiskola keretében működő szakképzés fejlesztésére irányuló programtervezet

A Hargita Megyei Művészeti Népiskola a 2014-2015-ös tanévtől kezdődően hangsúlyosabban törekszik olyan intézményi fejlesztési törekvéseket konceptualizálni és gyakorlati szinten is megvalósítani, amelyek révén egyre nagyobb mértékben járulhat hozzá a regionális szakképzési program érdembeli fejlesztéséhez és hatékony működéséhez.

1.A jelenlegi helyzet rövid vázolósa

A 2014-2015-ös tanévben iskolánk keretében a következő szakképzést célzó szakok indultak: ácsképzés, székelykapu faragás, asztalosképzés, székely népviselet készítés, népi hangszerek készítése, bútorfestés, kerámia és népzeneész képzés. A szakképzés esetenként két vagy három éves, végezetével a sikeresen vizsgázók a Kulturális Minisztérium által elismert szakmai minősítést kapnak, amely saját vállalkozás elindításának is elégséges jogi és szakmai feltétele.

A szakok megnevezés szerinti felsorolásából is nyilvánvalóan kiderül, hogy a jelenlegi munkaerő piacon hiányszakmáknak minősülő foglalkozási területekre kívánunk reális és hiteles szakembereket képezni. Ezen túlmutatóan, a szakmai képzéseink térségünkben egyediségre tartanak igényt azáltal, hogy a technikai szaktudás mellett, minden esetben hagyományos értékeket tudatosítanak és örökítenek át. A tananyagok tartalmi összeállítása illetve az alkalmazott oktatási módszertan révén következetesen megvalósítandó egyik legfontosabb célkitűzésünk az, hogy az iskolánkból kikerülő jövőbeli mesteremberek rendelkezzenek, képzési területüktől függően, néprajzi, népi tájépitészeti ismeretekkel, a népi motívumok, formák és minták világában érvényesülő táji jellegzetességek ismeretével, továbbá a hagyományos népi tárgyi vagy zenei dimenzióhoz rendelődő mindennapi és ünnepi, szakrális gondolati, érzelmi és spirituális tartalmak lényegi ismeretével. Csupán e tudás birtokában tudnak hozzájárulni a falvaink táj jellegzetes, hagyományos és hiteles képének és tárgyi örökségének megőrzéséhez, tovább építéséhez, képessé válva arra is, hogy a modern korok számára a formák mögötti tartalmakat átmentsék a jövő nemzedékek számára és a mai divatos, de üres rusztikumot ellensúlyozzák és ismét feltöltsék eszmei tartalmakkal.

Egy másik lényeges szempont a képzési politikánk elvi megalapozásában az, hogy lehetőleg minden korosztály és a lehető legtöbb érdeklődési szintű és motivációjú személy fele tudjunk egy időben nyitni és a jellegzetes igényeket és elvárásokat színvonalasan kielégíteni. Mindez, a hagyományos oktatási infrastruktúrától eltérő, a nemzetközileg elismert alternatív modellek kínálta pszihopedagógiai lehetőségekre alapozó iskolai modellt jelent, amely rendkívül jól képzett szakoktatói csapatot és nem utolsósorban tárgyilag jól felszerelt oktatási központot feltételez.

2. Az iskola kínálta szakképzésre vonatkozó politikák fejlesztések szükségessége és időszerűsége.

Napjainkban rendkívül időszerű feladat a népi öntudatra való ébresztés irányába történő elkötelezett ténykedés, főként a jelenben megnyilvánuló hatások sokféleségének közepette, amikor eltávozóban vannak azok a nemzedékek, akik a népi tudás letéteményesei, ezzel szemben pedig

reményeink szerint a fiatalabb generációk attitűdjei még ráhangolhatóak az általuk képviselt értékekre.

Ebből a megfontolásból a Népiskola vezetősége arra a következtetésre jutott, hogy olyan többlettársadalmi fejlesztési stratégiát kell kidolgoznia, aminek alkalmazása által növelheti tevékenységének és ezáltal üzenetének hatósugarát, növelheti népszerűségét, az iránta való érdeklődést, lehetőséget kínálva a szakképzésre minél több településen, minél több társadalmi kategóriához tartozó egyén számára.

Ennek érdekében elsődlegesen szakképzési programok szervezésében tapasztalattal rendelkező szervezetek szakembereinek részvételével elemzéseket végzünk annak érdekében, hogy feltételezéseket állíthassunk fel arra vonatkozóan, hogy hol termelődik ki leginkább igény az általunk kínált képzésekre, továbbá milyen módon, milyen összefüggésekbe helyezés által tudjuk vonzóvá tenni üzenetünket főként a fiatal korosztályok számára. Megoldandó feladat továbbá a munkanélküliek és hátrányos szociális helyzetben lévőknek a részvétel lehetőségének megteremtése érdekében való kedvezményezése.

Ebben a tanévben a csíkszeredai iskolai helyszín műhelyeit illetően, a szakképzéshez szükséges eszköztár fejlesztését is előirányozzuk, mivel a szerszámok és az anyagkészlet minőségi és mennyiségi vonzata jelentős mértékben hordozza a képzés sikerességét és nem kis mértékben befolyásolja az iskolánk hitelességet közvetítő képét. A szakmai képzésnek világszerte a folyamatosan növekvő tudástárral kell számolnia, ami korszerű eszközök és anyagok használatának ismeretét követeli meg. Azzal együtt, hogy iskolánk szigorúan elkötelezi magát a hagyományos szakmák, praktikák és technikák tanítása mellett, figyelembe kell vennie, hogy a szaktudás mellett potenciálisan piacképes szakmai készségeket és képességeket kell fejlesztenie, vállalkozói szintű előállítási és értékesítési összefüggéseket kell láthatóvá tennie az ebben érdekelt diákjai számára. Az iskola külső megítélésében jelentős szerepet kap a korszerűen felszerelt műhelyek követelménye.

3. A fejlesztés főbb irányvonalai és kivitelezés érdekében történő konkrét lépések.

3.1. Kitartóan folytatjuk reklám kampányunkat, bővítve a használatos reklámozási technikák tárházát, olyan értelemben, hogy minél többféle információs csatornán jelentkezünk, illetve növeljük felhívásaink térbeli hatósugarát, több interaktív kommunikációs megmutatkozási helyzetet vállalva.

3.2. Kidolgozott bemutatkozó anyaggal és együttműködési javaslattal megkeressük a városi illetve a Csíkszereda vonzáskörében lévő vidéki iskolák igazgatóságait, lehetőséget kérve a bemutatkozásra a diákok körében. Ez a kezdeményezés egyben mérvadó lehet az iskolai profil és térbeli elhelyezkedés szerinti érdeklődés feltérképezésében, a szakjaink keresettségét illetően.

Amennyiben a bemutatkozás során számszerűen jelentős jelentkezési hajlandóság körvonalazódik valamely vidéki településen, indítványozni fogjuk oktatási célhelyiségek létrehozását az illető településen, hosszú távon ezek szakszerű és korszerű felszerelését, illetőleg addig is, ideiglenes hatállyal, kedvezményes szállítási lehetőség megteremtését a diákok számára a tárgytelepülésekről a csíkszeredai iskolai műhelyeink helyszínére. Mindezt a helyi tanácsok, a helyi közbirtokosságok, a helyi vállalkozók és a helyi civil szervezetek anyagi vagy természetbeni

hozzájárulásának kérvényezésére irányuló megkeresések által és partner viszonyban történő pályázási úton szándékozunk megvalósítani.

3.3. Tárgyalássorozatot kezdeményeztünk a Sapientia EMTE Csíkszeredai Karainak vezetőségével, a Hallgatói Önkormányzattal, szakjainknak a bemutatása érdekében, a lehetséges együttműködési felületek és lehetőségek megkeresése érdekében, továbbá a potenciálisan kiemelt hallgatói érdeklődésre számot tartó szakjaink keretében egyetemi csoportok létrehozására vonatkozóan.

3.4. Professzionális pályázat figyelő és író munkatársakat vontunk be annak érdekében, hogy a fentiekben vázolt fejlesztési irányvonalak többletköltségét kigazdálkodjuk, minél több anyagi erőforrást hívjunk le a népművészet, a népi kultúra és a szakképzések területére.

4. Az előirányzott fejlesztési irányvonalak mentén várt társadalmi hatások.

Az intézményi fejlesztést célzó lépések folyamatos továbbgondolása és szakszerű továbbtervezése által, hosszú távon megvalósulhat a kihelyezett oktatási helyszíneink anyagi bázisának kiépítése és szervezeti identitásának helyi és regionális integrálása. A vidéki helyszínek is olyan központokká nőhetnek ki magukat, amelyek túlzás nélkül minden korosztály és érdeklődési kategória szintjének megfelelő képzéseket tesznek lehetővé. A művészeti szintű, egyéni alkotásvagy által motivált személyek már kisgyermekkorától kezdődően életkorszpecifikus szinten kezdhetik az egyes foglalkozásokat művelni, a szakmát tanulni vágyók pedig színvonalas, piac- és versenyképes tudásra, szakmára tehetnek szert.

A vidéki települések viszonylatában, az iskolánk kínálta szakképzési lehetőség érdemben járulhat hozzá a helyi humán erőforrások fejlesztéséhez, a jelentős mértékű, munkanélküliségre is visszavezethető szociális problémák kezeléséhez, a vállalkozási kedv növekedéséhez, egyes előfeltételeket is megteremtve a nagyléptékű vidékfejlesztési politikák alkalmazására. Továbbá a vidéki gyermekek számára is olyan lehetőségeket, kompetenciákat tesz ténylegesen elérhetővé, amelyek által teljes életük vonatkozásában az alkotási kedvük fenntartása, kiteljesedése következtetésképpen életminőségük növekedése valósulhat meg. Ilyen értelemben tehetségi ösztöndíj alapok létrehozására szándékozunk pályázni, amelyek szociálisan hátrányos gyermekeket kedvezményeznek és állítanak potenciálisan sikeres szakmai pályára.

A népiskola szakoktatásban beiskolázott tanítványai az iskolaév során, kézzelfogható, hagyományos és modern értékrend szerint is elismert tárgyi értékeket hoznak létre, amelyek a helyi közösség számára, de kultúrurisztikai értelemben is értékesek lehetnek, előzetes indítványozás és tervezés révén pedig a helyi közterek használati és esztétikai potenciálját növelhetik, de turisztikailag is vonzó kiállítási objektumokká lényegülhetnek. A jövőre nézve vidéki játszóterek kialakításában való együttműködés, köztereken faragott kulturális szimbolikus tárgyak elhelyezése, vallási rítustárgyak elkészítése ajánlható fel iskolánk részéről a települések javára, vagy akár szociálisan rászorulóknak részére történhet csapatépítő jelleggel közösségi szakmunka kezdeményezése.

A fentiekben vázolt fejlesztési programnak jelentős költségvonzata is van, de az általunk nyújtott képzés jellege és társadalmi értékeltsége pályázati források bevonási lehetőségét hordozza magában, ugyanakkor reményeink szerint igényt tarthat a helyi közsféra és helyi civilszféra általi anyagi támogatottságra. Az anyagi források bevonásának érdekében nagyon jó helyi és regionális,

úgy formális, mint informális kapcsolatháló kiépítése az elsődleges érdekünk, ami mentén a mi céljaink megvalósulása, lényegében nagyléptékű közösségi célok elérését teszi lehetővé, minden érintett társadalmi szereplőnek anyagi, erkölcsi vagy elviekben mérhető hasznot hozva.

Csíksereda,
2014. október 20.

Péter Csaba